ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
Державного податкового університету,
кандидат юридичних наук, доцент

Василь ЛУЦИК

«08» травня 2026 р.

ВИСНОВОК

Державного податкового університету щодо докторської дисертації Свінцицького Андрія Вікторовича на тему: «Процесуальні основи забезпечення участі осіб нід час кримінального провадження: проблеми теорії і практики» за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність, яка затверджена рішенням Вченої ради Державного податкового університету від 29 квітня 2026 року (протокол № 15)

ВИТЯГ

з протоколу засідання фахового семінару кафедр кримінального права та процесу, фінансового та податкового права, цивільного права та процесу, міжнародного права та права Європейського Союзу, теорії та історії держави і права, правничої лінгвістики навчально-наукового інституту права Державного податкового університету від 07 травня 2026 року, протокол № 10

Присутні:

ректорат: проректор з навчально-виховної роботи та професійного розвитку, д.ю.н., доцент Вітюк Д.Л. *(рецензент)*;

навчально-науковий інститут права: директор, д.ю.н., професор, заслужений юрист України Топчій В.В. *(голова семінару)*; заступник директора з навчально-методичної роботи, к.ю.н., доцент Лугіна Н.А.; заступник директора з навчально-організаційної роботи, к.ю.н., доцент Омельчук Л.В.;

кафедра кримінального права та процесу: завідувач кафедри, д.ю.н., доцент Максіменцев М.Г.; професор кафедри, д.ю.н., професор, заслужений юрист України Колб О.Г. *(рецензент)*; професор кафедри, к.ю.н., професор, заслужений юрист України Антипов В.І.; професор кафедри, д.ю.н., професор Лисенко В.В.; професор кафедри, к.ю.н., професор Грицюк І.В.; доцент кафедри, к.ю.н., доцент Павлюх О.А. *(секретар семінару)*; доцент кафедри, к.ю.н., доцент Лазебний А.М.; доцент кафедри, к.ю.н. Карпова В.Г.; доцент кафедри, к.ю.н. Софієв С.О.; доцент кафедри, к.ю.н. Любавіна В.П.; доцент кафедри, к.ю.н. Лопащук Д.І.; викладач кафедри Демченко І.А.; викладач

кафедри Нестерюк М.А.;

кафедра фінансового та податкового права: завідувач кафедри, к.ю.н., професор Глух М.В.; професор кафедри, д.ю.н., професор Касьяненко Л.М.; професор кафедри, д.ю.н., професор Мацелик Т.О.;

кафедра цивільного права та процесу: завідувач кафедри, к.ю.н., професор Білянська Н.В.; професор кафедри, д.ю.н., професор Чеховська І.В., професор кафедри, д.ю.н., професор Новицька Н.Б.; доцент кафедри, к.ю.н., доцент Лаговська Н.А.; доцент кафедри, к.ю.н., доцент Мілевська А.О.;

кафедра теорії та історії держави і права: завідувач кафедри, к.ю.н., доцент Бак В.І.; професор кафедри, д.ю.н., професор, заслужений юрист України Шевченко А.Є.; професор кафедри, д.ю.н., професор Сердюк Н.А.; доцент кафедри, к.ю.н., доцент Сіренко О.В.;

кафедра міжнародного права та права Європейського Союзу: завідувач кафедри, кандидат юридичних наук, доцент Чернецька О.В., професор кафедри, доктор юридичних наук, доцент Косілова О.І.

кафедра правничої лінгвістики: завідувач кафедри, доктор юридичних наук, професор Миколаєць В.А.; професор кафедри, д.ю.н., доцент Бодунова О.М. *(рецензент).*

Порядок денний:

Обговорення дисертації кандидата юридичних наук, виконуючого обов'язки директора Науково-дослідного центру незалежних судових експертиз Міністерства юстиції Свінцицького Андрія Вікторовича на тему: «Процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики», поданої на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність, щодо її рекомендації для попереднього розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

Слухали:

Здобувача наукового ступеня Свінцицького Андрія Вікторовича про результати дисертації. У своїй доповіді ним було обґрунтовано актуальність обраної теми дисертації; охарактеризовано об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження, її емпіричну основу; сформульовані основні теоретичні положення, які обумовлюють наукову новизну; розкрито практичне значення одержаних результатів; наведено дані про їх апробацію.

Говорячи про актуальність теми, слід відзначити, що сучасна модель кримінального провадження повинна забезпечувати узгоджене виконання завдань, визначених ст. 2 КПК України, зокрема захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорону прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження та застосування до кожного учасника належної правової процедури. Процесуальне забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні є вагомою передумовою виконання зазначених завдань, оскільки від належного виклику й повідомлення, фактичної можливості

брати участь у проведенні процесуальних дій, користуватися допомогою захисника, перекладача або законного представника безпосередньо залежить реалізація процесуальних прав і виконання процесуальних обов'язків.

У доктрині кримінального процесу не сформовано усталеного підходу до визначення поняття «процесуальне забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні», не розкрито його правової природи, ознак, структури, функцій і місця в системі кримінального процесуального права, а також співвідношення із заходами забезпечення кримінального провадження, кримінальним процесуальним примусом та кримінальними процесуальними гарантіями. Кримінальне процесуальне законодавство також не встановлює цілісного й узгодженого порядку такого забезпечення: відповідні норми містяться в різних розділах і главах КПК України, мають неоднаковий ступінь правової визначеності та не завжди узгоджуються між собою. Зокрема, окремо врегульовано повідомлення в кримінальному провадженні, виклик слідчим, прокурором, судовий виклик і привід, накладення грошового стягнення, участь захисника, перекладача, законного представника та спеціаліста, застосування запобіжних заходів, проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції, дистанційне судове провадження, а також особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану. У правозастосовній практиці неоднаково вирішуються питання підтвердження отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим способом, установлення поважних причин неприбуття на виклик, застосування приводу та накладення грошового стягнення, встановлення особи під час проведення процесуальної дії в режимі відеоконференції, забезпечення конфіденційного спілкування підозрюваного чи обвинуваченого із захисником. Не сформовано єдиних підходів і до забезпечення участі перекладача, законного представника, спеціаліста, неповнолітніх та інших учасників кримінального провадження, щодо яких КПК України передбачає додаткові процесуальні гарантії.

Наявні теоретичні та нормативні прогалини стали більш виразними в умовах воєнного стану. Тимчасова окупація окремих територій України, ведення бойових дій, внутрішнє переміщення населення, перебування учасників кримінального провадження за межами України, проходження військової служби, пошкодження транспортної та інформаційно-комунікаційної інфраструктури ускладнюють здійснення виклику й повідомлення, прибуття особи та її участь у проведенні процесуальних дій. Застосування передбачених ст. 615 КПК України особливостей кримінального провадження за таких обставин потребує чіткого визначення підстав і меж особливого режиму кримінального провадження, його співвідношення із загальним порядком, а також недопущення необґрунтованого обмеження процесуальних прав учасників кримінального провадження.

Усе це підкреслює актуальність обраної тематики та необхідність комплексного дослідження норм кримінального процесуального законодавства, практики їх застосування, а також наукових підходів до забезпечення участі осіб під час кримінального провадження. За результатами проведеного дослідження сформульовано низку положень, що становлять наукову новизну.

По-перше, сформовано теоретико-прикладну концепцію процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні як самостійного комплексного кримінального процесуального інституту, що об'єднує систему взаємопов'язаних процесуальних засобів, процедур і гарантій, спрямованих на своєчасне інформування особи, забезпечення її прибуття та участі в проведенні процесуальних дій і судовому розгляді, реалізацію процесуальних прав, виконання процесуальних обов'язків і захист від незаконного або необґрунтованого процесуального примусу, з визначенням мети, ознак, структури, функцій і критеріїв відмежування відповідного інституту від заходів забезпечення кримінального провадження, процесуального примусу та кримінальних процесуальних гарантій.

По-друге, запропоновано систему засобів процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні, до якої за функціональним призначенням віднесено: інформаційно-комунікаційні засоби, що охоплюють повідомлення, виклик і вручення процесуальних документів; засоби створення умов для реалізації процесуальних прав, пов'язані з участю захисника, представника, законного представника, перекладача та спеціаліста; примусові засоби забезпечення участі й виконання процесуальних обов'язків, до яких належать привід, накладення грошового стягнення, затримання та запобіжні заходи в частині їхньої спрямованості на участь особи; засоби участі в проведенні процесуальних дій у режимі відеоконференції та дистанційному судовому провадженні; заходи безпеки; додаткові процесуальні гарантії неповнолітніх, осіб, які не володіють або недостатньо володіють державною мовою, та інших учасників, які, з огляду на вік або стан здоров'я, потребують додаткових гарантій; гарантійний рівень відповідної системи становлять судовий контроль та оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності у випадках і порядку, передбачених КПК України.

По-третє, розроблено теоретико-прикладну модель процесуального механізму застосування засобів забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні як послідовності взаємопов'язаних елементів, що охоплює встановлення потреби в забезпеченні участі особи; визначення фактичних і правових підстав застосування відповідного засобу; перевірку можливості досягнення процесуальної мети без обмеження прав або з мінімально потрібним їхнім обмеженням; ухвалення законного, обґрунтованого та вмотивованого процесуального рішення; доведення його змісту до відома особи; виконання рішення; перевірку досягнення визначеної мети; судовий контроль та оскарження у випадках, передбачених КПК України; зміну або припинення застосування відповідного засобу після зміни чи відпадіння його підстав.

По-четверте, сформовано систему забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану та використання електронних засобів комунікації, яка передбачає розмежування умисного невиконання процесуального обов'язку й об'єктивної неможливості прибуття або участі, спричиненої перебуванням на тимчасово окупованій території України чи території, на якій ведуться бойові дії, евакуацією, перебуванням за межами України, проходженням військової служби, порушенням транспортного

сполучення або відсутністю стабільного зв'язку; встановлення єдиних правил виклику й повідомлення із застосуванням електронних засобів комунікації та підтвердження їхнього одержання; незастосування наслідків неприбуття в разі підтвердженого технічного збою; уніфікацію порядку ідентифікації особи, фіксування перебігу процесуальної дії, забезпечення конфіденційного спілкування із захисником і перевірки технічної можливості участі в режимі відеоконференції.

По-п'яте, обґрунтовано систему взаємопов'язаних критеріїв застосування, продовження, зміни та скасування запобіжних заходів, відповідно до якої існування кожного ризику, передбаченого ст. 177 КПК України, має підтверджуватися належними доказами та встановлюватися окремо на момент розгляду відповідного клопотання; покладені на підозрюваного чи обвинуваченого процесуальні обов'язки повинні відповідати конкретно встановленому ризику та бути потрібними для його запобігання; недостатність застосування більш м'якого запобіжного заходу підлягає окремому обґрунтуванню в ухвалі слідчого судді, суду; розмір застави має визначатися з урахуванням обставин кримінального правопорушення, майнового та сімейного стану підозрюваного чи обвинуваченого, інших даних про його особу та ризиків, передбачених ст. 177 КПК України, і не бути завідомо непомірним; продовження строку тримання під вартою допускається лише за умови доведення того, що заявлений ризик не зменшився або з'явилися нові ризики, які виправдовують подальше тримання особи під вартою, а застосування більш м'якого запобіжного заходу не забезпечить запобігання таким ризикам; під час оцінювання пропорційності обмеження прав особи мають ураховуватися сукупна тривалість, характер та інтенсивність застосованих до неї процесуальних обмежень.

По-шосте, науково аргументовано до прийняття розробленого проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення процесуальних основ забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні», положеннями якого запропоновано врегулювати здійснення виклику й повідомлення з використанням електронних засобів комунікації та підтвердження їхнього одержання; конкретизувати вимоги до доведення ризиків, визначення розміру застави, застосування тримання під вартою та мотивування судових рішень; запровадити періодичну перевірку актуальності процесуальних обмежень; удосконалити порядок проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції щодо осіб, до яких застосовано заходи безпеки; розширити можливості оскарження рішень про відмову в застосуванні заходів безпеки, їх зміну чи припинення; деталізувати процесуальний порядок вирішення питання про затримання судді, утримання його під вартою чи арештом.

По-сьоме, удосконалено наукові підходи до визначення критеріїв правомірності втручання в право на свободу та особисту недоторканність, відповідно до яких процесуальні заходи, що за характером, тривалістю й інтенсивністю становлять обмеження або позбавлення свободи, мають застосовуватися на підставі та в порядку, встановлених законом, переслідувати

визначену кримінальним процесуальним законом мету, бути обґрунтованими конкретними обставинами, потрібними такій меті, супроводжуватися належними процесуальними гарантіями й припинятися після настання відповідних підстав.

По-восьме, удосконалено систему кримінальних процесуальних гарантій забезпечення участі осіб через внесення до неї своєчасного роз'яснення процесуальних прав і обов'язків; підтвердження одержання повістки про виклик або повідомлення; забезпечення права на захист і конфіденційного спілкування із захисником; залучення перекладача, законного представника, спеціаліста, а у випадках, передбачених КПК України, – педагога або психолога та лікаря; застосування заходів безпеки; проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції з додержанням вимог щодо ідентифікації особи, якості зв'язку, інформаційної безпеки та фіксування; судового контролю й оскарження у випадках і порядку, передбачених КПК України.

Емпіричну базу дослідження становлять рішення Конституційного Суду України, Верховного Суду, інших національних судів та ЄСПЛ; результати анкетування 300 респондентів (80 слідчих і 30 дізнавачів Національної поліції України, 40 слідчих і детективів Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України, Національного антикорупційного бюро України та Бюро економічної безпеки України, 50 прокурорів, 40 суддів, 50 адвокатів і 10 працівників апаратів судів), професійна діяльність яких пов'язана зі здійсненням кримінального провадження та забезпеченням участі осіб; інформаційно-аналітичні матеріали Офісу Генерального прокурора, Національної поліції України, Державної судової адміністрації України, Верховного Суду, а також Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі та Європейського Союзу.

По закінченню доповіді присутніми були поставлені такі **запитання:**

Максіменцев М.Г.: Шановний Андрій Вікторович, що, на Вашу думку, слід розуміти під процесуальним забезпеченням участі осіб у кримінальному провадженні?

Відповідь: Дякую за запитання. Нами сформовано теоретико-прикладну концепцію процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні як самостійного комплексного кримінального процесуального інституту, що об'єднує систему взаємопов'язаних процесуальних засобів, процедур і гарантій, спрямованих на своєчасне інформування особи, забезпечення її прибуття та участі в проведенні процесуальних дій і судовому розгляді, реалізацію процесуальних прав, виконання процесуальних обов'язків і захист від незаконного або необґрунтованого процесуального примусу, з визначенням мети, ознак, структури, функцій і критеріїв відмежування відповідного інституту від заходів забезпечення кримінального провадження, процесуального примусу та кримінальних процесуальних гарантій.

Лисенко В.В.: Шановний Андрій Вікторович, які основні проблеми виникають під час забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні?

Відповідь: Дякую за запитання. До найбільш поширених проблем

належать неналежне повідомлення учасників процесу про проведення процесуальних дій, порушення розумних строків кримінального провадження, складність забезпечення участі осіб, які перебувають за кордоном або на тимчасово окупованих територіях, недостатній рівень технічного забезпечення дистанційного судочинства, а також труднощі реалізації права на захист в умовах воєнного стану тощо.

Мацелик Т.О.: Шановний Андрій Вікторович, яке значення, на Вашу думку, має забезпечення участі осіб для реалізації засад кримінального провадження?

Відповідь: Дякую за запитання. Належне забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні є необхідною умовою реалізації принципів верховенства права, законності, змагальності сторін, рівності учасників процесу перед законом і судом, а також права на справедливий суд. Порушення процесуальних прав учасників кримінального провадження може призводити до визнання доказів недопустимими, скасування судових рішень та встановлення порушення права на справедливий суд.

Новицька Н.Б.: Шановний Андрій Вікторович, які особливості забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану?

Відповідь: Дякую за запитання. В умовах воєнного стану забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні ускладнюється через обмеження пересування, евакуацію населення, тимчасову окупацію окремих територій, перевантаження судової системи та необхідність проведення процесуальних дій у дистанційному форматі. Це обумовлює необхідність адаптації кримінального процесуального законодавства до сучасних безпекових викликів та розвитку цифрових форм кримінального провадження.

Лопащук Д.І.: Шановний Андрій Вікторович, які напрями вдосконалення процесуального законодавства у сфері забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні є найбільш актуальними?

Відповідь: Дякую за запитання. Серед основних напрямів удосконалення доцільно виокремити нормативне врегулювання дистанційної участі осіб у кримінальному провадженні, удосконалення механізмів електронного повідомлення учасників процесу, посилення гарантій реалізації права на захист, розвиток єдиної цифрової системи взаємодії між учасниками кримінального провадження, а також підвищення рівня технічного забезпечення судів та органів досудового розслідування тощо. У зв'язку з цим науково аргументовано до прийняття розробленого проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення процесуальних основ забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні», положеннями якого запропоновано врегулювати здійснення виклику й повідомлення з використанням електронних засобів комунікації та підтвердження їхнього одержання; конкретизувати вимоги до доведення ризиків, визначення розміру застави, застосування тримання під вартою та мотивування судових рішень; запровадити періодичну перевірку актуальності процесуальних обмежень; удосконалити порядок проведення процесуальних дій

у режимі відеоконференції щодо осіб, до яких застосовано заходи безпеки; розширити можливості оскарження рішень про відмову в застосуванні заходів безпеки, їх зміну чи припинення; деталізувати процесуальний порядок вирішення питання про затримання судді, утримання його під вартою чи арештом

Після цього було надано слово **рецензентам** роботи:

Доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України Колб О.Г. Рецензент підкреслив, що дисертаційне дослідження Свінцицького Андрія Вікторовича на тему «Процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики» виконане якісно, на високому науковому та методологічному рівні. Основні положення, висновки та пропозиції, сформульовані автором, є належним чином обґрунтованими, логічно вивіреними та такими, що мають належний ступінь наукової достовірності. Це зумовлено тим, що вони отримані в результаті комплексного аналізу наукових джерел, норм чинного законодавства, статистичних даних, матеріалів правозастосовної практики, а також значного емпіричного масиву, опрацьованого в межах дослідження.

Позитивним аспектом роботи, на думку рецензента, є вміння дисертанта аргументовано відстоювати власну наукову позицію, вести фахову дискусію з представниками юридичної науки, критично оцінювати усталені підходи та водночас пропонувати авторське бачення напрямів удосконалення процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні. Матеріал дисертації викладено послідовно, логічно, системно, з дотриманням належного рівня наукової абстракції та узагальнення.

Також відзначено, що проведене дослідження відповідає вимогам, які ставляться до дисертацій такого рівня, а одержані автором результати мають суттєве значення як для подальшого розвитку кримінальної процесуальної науки, так і для вдосконалення сучасної системи процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні в Україні. Особливо важливим є те, що автор застосував комплексний підхід до розуміння процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні як системи правових, організаційних та технічних гарантій реалізації процесуальних прав учасників процесу.

Рецензентом було наголошено і на практичному значенні дисертації, яке полягає в тому, що сформульовані в ній висновки, пропозиції та рекомендації можуть бути використані у законотворчій діяльності, під час удосконалення нормативно-правового регулювання кримінальної процесуальної сфери, у правозастосовній практиці правоохоронних і контролюючих органів. У дисертації обґрунтовано необхідність удосконалення механізмів дистанційної участі осіб у кримінальному провадженні, посилення гарантій реалізації права на захист, а також розвитку цифрових форм кримінального процесу. Науковий інтерес становлять висновки автора щодо необхідності адаптації кримінального процесуального законодавства до сучасних викликів, пов'язаних із воєнним станом та цифровізацією правосуддя.

Окремо слід відзначити належний рівень емпіричної бази дослідження. Автором використано рішення Конституційного Суду України, Верховного Суду, інших національних судів та ЄСПЛ; результати анкетування 300 респондентів (80 слідчих і 30 дізнавачів Національної поліції України, 40 слідчих і детективів Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України, Національного антикорупційного бюро України та Бюро економічної безпеки України, 50 прокурорів, 40 суддів, 50 адвокатів і 10 працівників апаратів судів), професійна діяльність яких пов'язана зі здійсненням кримінального провадження та забезпеченням участі осіб; інформаційно-аналітичні матеріали Офісу Генерального прокурора, Національної поліції України, Державної судової адміністрації України, Верховного Суду, а також Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі та Європейського Союзу. Такий комплексний підхід, на думку рецензента, дозволив не лише теоретично обґрунтувати проблематику дослідження, а й виявити найбільш поширені труднощі практичного забезпечення процесуальних прав учасників кримінального провадження.

Позитивно оцінено також аналіз проблем забезпечення дистанційної участі осіб у кримінальному провадженні. Автор обґрунтовано звертає увагу на те, що розвиток електронного судочинства та застосування відеоконференцій, попри очевидні позитивні аспекти, породжує нові процесуальні ризики, пов'язані із забезпеченням конфіденційності спілкування із захисником, належною ідентифікацією учасників процесу, дотриманням принципу безпосередності судового розгляду та технічними гарантіями фіксації процесуальних дій.

Дисертаційне дослідження Свінцицького Андрія Вікторовича, за висновком рецензента, є оригінальною, самостійною та завершеною науковою працею, виконаною на належному теоретичному й прикладному рівнях. Робота має чітку, послідовну та внутрішньо узгоджену структуру, а за своєю архітектонікою є комплексним дослідженням, у якому всебічно розкрито одну з актуальних проблем сучасної кримінальної процесуальної науки та правозастосовної практики. Зміст дисертації, глибина аналізу та багатогранність висвітленої проблематики свідчать про високий рівень наукової підготовки її автора, її здатність до самостійного вирішення складних наукових завдань і формулювання обґрунтованих висновків.

У цілому, як зазначив рецензент, до захисту подано завершене наукове дослідження, яке містить низку нових наукових положень, висновків і рекомендацій, що у своїй сукупності становлять вагомий внесок у розвиток кримінальної процесуальної теорії та практику процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні. У дисертації розв'язано важливу наукову проблему, що має актуальне значення для кримінальної процесуальної науки, діяльності державних органів та вдосконалення національного механізму забезпечення участі осіб під час кримінального провадження, особливо в умовах воєнного стану..

Загальна оцінка дисертаційної роботи є позитивною. Дисертація Свінцицького Андрія Вікторовича «Процесуальні основи забезпечення участі

осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики» може бути рекомендована до розгляду у спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

Доктор юридичних наук, доцент Вітюк Д.Л. Рецензентом відзначено, що актуальність обраної Свінцицьким Андрієм Вікторовичем теми дисертаційного дослідження «Процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики» не викликає сумнівів і повною мірою відповідає сучасним потребам кримінальної процесуальної науки, правозастосовної практики та завданням забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні, особливо в умовах воєнного стану. На думку рецензента, обрана проблематика є своєчасною, суспільно значущою та безпосередньо пов'язаною з необхідністю вдосконалення механізмів забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні як однієї з ключових передумов здійснення ефективного судочинства.

Позитивним, на думку рецензента, є те, що автору вдалося уникнути однобічності та тенденційності при висвітленні досліджуваної проблематики. У дисертації простежується прагнення до об'єктивного, комплексного й науково виваженого аналізу як теоретичних засад, так і практичних аспектів забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні. Матеріал у всіх розділах роботи викладено в логічній послідовності, системно й доступно, що забезпечує цілісне сприйняття авторської концепції та полегшує розуміння змісту дослідження.

Рецензент підкреслив, що виконане Свінцицьким Андрієм Вікторовичем дослідження присвячене актуальним проблемам, які мають важливе значення як у теоретичному, так і в практичному вимірах. У роботі досліджено комплекс теоретичних і практичних питань, пов'язаних із процесуальними основами забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні, реалізацією процесуальних прав учасників кримінального процесу, а також проблемами правозастосовної практики у цій сфері. Саме тому дисертація має вагоме значення не лише для подальшого розвитку кримінальної процесуальної науки, а й для вдосконалення діяльності правоохоронних органів та суду.

Окремо рецензент наголосив, що дисертація є одним із перших в Україні комплексних монографічних досліджень, у якому реалізовано цілісний доктринальний підхід до осмислення процесуальних основ забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні. У роботі визначено шляхи розв'язання низки фундаментальних і прикладних проблем, пов'язаних із забезпеченням участі осіб у кримінальному провадженні, реалізацією процесуальних прав учасників кримінального процесу, удосконаленням механізмів дистанційного судочинства та підвищенням ефективності кримінального процесуального регулювання в умовах сучасних викликів.

Рецензент позитивно оцінив те, що на основі ґрунтовного аналізу наукових праць, офіційних статистичних даних, матеріалів судової та правозастосовної практики, а також результатів проведених емпіричних досліджень автором обґрунтовано сучасні проблеми забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні, визначено основні напрями вдосконалення кримінального

процесуального законодавства та сформульовано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності реалізації процесуальних прав учасників кримінального процесу. Такий підхід, на переконання рецензента, має важливе значення як для подальшого розвитку науки кримінального процесу, так і для вдосконалення практики застосування кримінального процесуального законодавства, оскільки сприяє формуванню комплексного бачення проблем забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні та виробленню ефективних механізмів реалізації процесуальних прав учасників кримінального процесу.

Охарактеризувавши загалом усі розділи дисертації, рецензент оцінив їх зміст позитивно. Було відзначено, що після попереднього обговорення дисертація була доопрацьована, а висловлені рекомендації належним чином враховані автором. Це, на думку рецензента, свідчить про належний рівень наукової культури здобувача, його відкритість до фахової дискусії та здатність удосконалювати власні наукові положення.

Рецензент звернув увагу на мову, стиль і логіку викладення матеріалу. Дисертація написана грамотно, з дотриманням вимог наукового стилю. Виклад результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій є чітким, послідовним і доступним, що забезпечує належний рівень сприйняття роботи як науковою спільнотою, так і практичними працівниками, які можуть використовувати її результати у професійній діяльності.

Таким чином, дисертаційне дослідження Свінцицького Андрія Вікторовича на тему «Процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики» за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність, є завершеною науковою працею та може бути рекомендована до розгляду спеціалізованою вченою радою відповідного профілю.

Доктор юридичних наук, доцент Бодунова О.М. Рецензентом підкреслено, що основні положення дисертаційного дослідження Свінцицького Андрія Вікторовича дають достатні підстави говорити про актуальність обраної теми та наукову новизну одержаних результатів. На думку рецензента, тема дисертації «Процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики» є надзвичайно актуальною, оскільки забезпечення належної реалізації процесуальних прав учасників кримінального провадження виступає однією з ключових гарантій справедливого судочинства, дотримання принципу верховенства права та ефективного функціонування системи кримінальної юстиції. Особливої значущості зазначена проблематика набуває в умовах реформування кримінального процесуального законодавства, цифровізації судочинства та функціонування правоохоронної і судової системи в умовах воєнного стану, що обумовлює необхідність удосконалення процесуальних механізмів забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні.

Обґрунтованість наукових положень дисертації та достовірність отриманих результатів підтверджуються належною теоретичною і

методологічною базою дослідження, критичним аналізом та узагальненням праць вітчизняних і зарубіжних учених, комплексним опрацюванням національного законодавства, міжнародно-правових актів, матеріалів правозастосовної практики, офіційних статистичних даних і результатів емпіричних досліджень. Саме такий підхід забезпечив належний рівень наукової достовірності сформульованих висновків і рекомендацій.

Структурно дослідження побудоване логічно й послідовно, а його розділи та підрозділи органічно пов'язані між собою. При побудові структури основного тексту автором дотримано принципів пропорційності, внутрішньої узгодженості та взаємодоповнюваності елементів дослідження. Мета і завдання, визначені у вступі, повною мірою знайшли своє відображення у змісті дисертації. Усі висновки й пропозиції, сформульовані за результатами дослідження, об'єднані ключовою ідеєю роботи, яка полягає у розкритті процесуальних основ забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні, а також у формуванні цілісного бачення реалізації засад кримінального провадження.

Рецензент відзначив, що в цілому дисертаційне дослідження засвідчує вміння автора аргументовано доводити власні наукові судження, вести фахову дискусію та критично оцінювати наявні в науці підходи до розуміння процесуальних основ забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні. Основні висновки та пропозиції викладені чітко, послідовно, без двозначності, а головні положення дослідження сформульовано комплексно, системно та прозоро. Наведені у роботі аргументи не суперечать один одному, є взаємопов'язаними та достатніми для підтвердження авторської концепції.

Дисертант послідовно дотримується принципу поєднання історико-правового та концептуального підходів при аналізі позитивних і негативних чинників, які впливають на стан досудового розслідування і судового розгляду. У роботі коректно використано юридичні методи аналізу, тлумачення правових норм, індукції, дедукції, статистичного оцінювання та наукового прогнозування, що дозволило комплексно підійти до дослідження проблеми та сформулювати науково обґрунтовані рекомендації щодо її вирішення.

Окрему увагу рецензент звернув на те, що висновки дисертації містять основні наукові результати, отримані автором особисто, та синтезують накопичену в роботі інформацію відповідно до загальної мети і конкретних завдань, сформульованих у вступі. Вони мають завершений характер, відображають внутрішню логіку дослідження та становлять вагомий внесок у розвиток кримінальної процесуальної науки, а також у вдосконалення практики забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні.

Загалом, на думку рецензента, дисертаційне дослідження Свінцицького Андрія Вікторовича є завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням, що висвітлює актуальну тему та має вагоме теоретичне й практичне значення. За рівнем наукової новизни наведені у дисертаційній роботі результати відповідають вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук.

Тема роботи, її об'єкт, предмет, зміст, а також сформульовані положення

і висновки відповідають паспорту спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність, вимогам МОН України, які висуваються до робіт на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук, пп. 7, 8 Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, і можуть бути рекомендовані до подання на розгляд спеціалізованої вченої ради.

Свінцицький Андрій Вікторович висловив виступаючим та усім присутнім на засіданні фахового семінару подяку за позитивну оцінку дисертаційної роботи, за висловлені побажання, зауваження та професійні поради, які сприяли вдосконаленню змісту роботи.

На основі результатів обговорення присутні на засіданні вирішили запропонувати такий:

ВИСНОВОК
щодо дисертації Свінцицького Андрія Вікторовича на тему: «Процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики»

Обґрунтування вибору теми дослідження. Сучасна модель кримінального провадження повинна забезпечувати узгоджене виконання завдань, визначених ст. 2 КПК України, зокрема захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорону прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження та застосування до кожного учасника належної правової процедури. Процесуальне забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні є вагомою передумовою виконання зазначених завдань, оскільки від належного виклику й повідомлення, фактичної можливості брати участь у проведенні процесуальних дій, користуватися допомогою захисника, перекладача або законного представника безпосередньо залежить реалізація процесуальних прав і виконання процесуальних обов'язків.

У доктрині кримінального процесу не сформовано усталеного підходу до визначення поняття «процесуальне забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні», не розкрито його правової природи, ознак, структури, функцій і місця в системі кримінального процесуального права, а також співвідношення із заходами забезпечення кримінального провадження, кримінальним процесуальним примусом та кримінальними процесуальними гарантіями. Кримінальне процесуальне законодавство також не встановлює цілісного й узгодженого порядку такого забезпечення: відповідні норми містяться в різних розділах і главах КПК України, мають неоднаковий ступінь правової визначеності та не завжди узгоджуються між собою. Зокрема, окремо врегульовано повідомлення в кримінальному провадженні, виклик слідчим,

прокурором, судовий виклик і привід, накладення грошового стягнення, участь захисника, перекладача, законного представника та спеціаліста, застосування запобіжних заходів, проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції, дистанційне судове провадження, а також особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану. У правозастосовній практиці неоднаково вирішуються питання підтвердження отримання особою повістки про виклик або ознайомлення з її змістом іншим способом, установлення поважних причин неприбуття на виклик, застосування приводу та накладення грошового стягнення, встановлення особи під час проведення процесуальної дії в режимі відеоконференції, забезпечення конфіденційного спілкування підозрюваного чи обвинуваченого із захисником. Не сформовано єдиних підходів і до забезпечення участі перекладача, законного представника, спеціаліста, неповнолітніх та інших учасників кримінального провадження, щодо яких КПК України передбачає додаткові процесуальні гарантії.

Наявні теоретичні та нормативні прогалини стали більш виразними в умовах воєнного стану. Тимчасова окупація окремих територій України, ведення бойових дій, внутрішнє переміщення населення, перебування учасників кримінального провадження за межами України, проходження військової служби, пошкодження транспортної та інформаційно-комунікаційної інфраструктури ускладнюють здійснення виклику й повідомлення, прибуття особи та її участь у проведенні процесуальних дій. Застосування передбачених ст. 615 КПК України особливостей кримінального провадження за таких обставин потребує чіткого визначення підстав і меж особливого режиму кримінального провадження, його співвідношення із загальним порядком, а також недопущення необґрунтованого обмеження процесуальних прав учасників кримінального провадження.

Поширення електронної комунікації також випереджає розвиток її кримінального процесуального регулювання. За офіційними даними, 2022 року в судах України проведено 766 419 судових засідань у режимі відеоконференції, а 2025 року засобами підсистеми «Відеоконференцзв'язок» забезпечено проведення 1 447 055 судових засідань із можливістю дистанційної участі (+89 %), з яких 841 019 – у режимі технічної фіксації без віддалених учасників. Кількість документів, поданих до судів через підсистему «Електронний суд», зросла із 975 025 у 2022 році до 5 137 006 у 2025 році (+427 %). На складність досліджуваної проблеми вказує і зміна практики застосування запобіжних заходів, зокрема кількість задоволених під час досудового розслідування клопотань про застосування тримання під вартою зросла із 19 827 у 2023 році до 21 620 у 2024 році та 23 049 у 2025 році (+16 % порівняно з 2023 роком). Водночас кількість задоволених клопотань про застосування домашнього арешту зменшилася, відповідно, із 7 401 до 6 997 та 6 507 (–12 %), а особистого зобов'язання – із 6 336 до 5 992 та 5 214 (–18 %). Кількість задоволених

клопотань про застосування застави, навпаки, збільшилась із 514 у 2023 році до 596 у 2024 році та 776 у 2025 році (+51 %).

Наведені статистичні показники підтверджують, що процесуальне забезпечення участі осіб не може зводитися лише до здійснення виклику, застосування приводу або запобіжних заходів і потребує розгляду як функціонально взаємопов'язаного комплексу процесуальних засобів, спрямованих на створення належних умов для реалізації особою її процесуальних прав, виконання процесуальних обов'язків та участі в кримінальному провадженні. Такий підхід зумовлює потребу в комплексному науковому переосмисленні правової природи, структури, функцій і системи засобів процесуального забезпечення участі осіб.

Теоретичним підґрунтям дослідження стали праці Ю. П. Аленіна, Л. І. Аркуші, В. І. Галагана, І. В. Гловюк, В. Г. Гончаренка, М. Л. Грібова, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, Є. Г. Коваленка, О. П. Кучинської, Л. М. Лобойка, Є. Д. Лук'янчикова, В. Т. Маляренка, М. М. Михеєнка, В. Т. Нора, М. А. Погорецького, М. М. Погорецького, Д. Б. Сергєєвої, О. С. Старенького, О. В. Таран, О. Ю. Татарова, В. М. Тертишника, Г. К. Тетерятник, В. В. Топчія, Л. Д. Удалової, В. І. Фаринника, С. С. Чернявського, Ю. М. Чорноус, М. С. Цуцкіридзе, А. В. Шевчишена, В. П. Шибіко, О. Г. Шило, М. Є. Шумила, О. Г. Яновської та інших вітчизняних учених.

У контексті предмета дослідження окремої уваги заслуговують наукові доробки Т. Г. Фоміної, присвячені теоретичним і процесуальним основам застосування запобіжних заходів (2020 р.); В. І. Фаринника – теоретичним, правовим і праксеологічним проблемам застосування заходів забезпечення кримінального провадження (2018 р.); О. М. Мори – процесуальним функціям перекладача в кримінальному провадженні (2021 р.); Д. В. Куриленка – питанням участі осіб, які володіють спеціальними знаннями (2017 р.); О. Д. Кувшинова – процесуальному статусу спеціаліста в кримінальному провадженні (2024 р.); І. Г. Каланчі – судовому провадженню в умовах електронного реформування кримінальної юстиції (2017 р.) та доказам електронної форми в кримінальному процесі України (2025 р.).

Попри наявність значної кількості наукових праць, переважна більшість присвячена окремим учасникам кримінального провадження, процесуальним засобам або видам заходів забезпечення кримінального провадження без з'ясування їхнього взаємозв'язку та функціонального призначення. Наукового визначення потребують поняття, ознаки, структура й функції процесуального забезпечення участі осіб; систематизації – відповідні процесуальні засоби; нормативного вдосконалення – підстави, умови та межі їхнього застосування, порядок забезпечення участі в режимі відеоконференції, особливості кримінального провадження в умовах воєнного стану та процесуальні гарантії законного й обґрунтованого застосування заходів процесуального примусу. Відтак потреба у вирішенні зазначених теоретико-правових і правозастосовних

проблем зумовила обрання теми дослідження, визначила її мету, завдання, об'єкт, предмет і структуру.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами, грантами. Дисертацію виконано відповідно до Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019); Стратегії національної безпеки України (Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020); Національної стратегії у сфері прав людини (Указ Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021); Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки (Указ Президента України від 11 травня 2023 року № 273/2023). Напрям дисертаційного дослідження узгоджується з положеннями Директиви 2010/64/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20 жовтня 2010 року про право на усний і письмовий переклад у кримінальному провадженні; Директиви 2012/13/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 травня 2012 року про право на інформацію в кримінальному провадженні; Директиви 2013/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 22 жовтня 2013 року про право на доступ до адвоката в кримінальному провадженні та провадженні за європейським ордером на арешт; Директиви (ЄС) 2016/343 Європейського Парламенту та Ради від 9 березня 2016 року про посилення окремих аспектів презумпції невинуватості та права бути присутнім на судовому розгляді в кримінальному провадженні. Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи кафедри кримінального права та процесу Державного податкового університету «Розслідування кримінальних правопорушень (кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти)» (державний реєстраційний номер 0121U113579).

Тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Державного податкового університету від 09 квітня 2026 року (протокол № 14).

Мета і завдання дослідження. *Метою* роботи є розв'язання комплексної наукової проблеми процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні через формування його цілісної теоретичної концепції та розроблення науково обґрунтованих пропозицій і практичних рекомендацій щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства та практики його застосування.

Для досягнення поставленої мети визначено такі *завдання*:

– розкрити генезис правового регулювання процесуального забезпечення участі осіб під час кримінального провадження;

– окреслити концептуальні засади процесуального забезпечення участі осіб під час кримінального провадження;

– визначити методологію дослідження процесуального забезпечення участі осіб під час кримінального провадження;

– охарактеризувати правові засади застосування заходів процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні;

– сформувати систему заходів процесуального забезпечення участі осіб під час кримінального провадження та визначити критерії їхньої класифікації;

– систематизувати кримінальні процесуальні гарантії захисту прав людини під час застосування заходів процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні;

– встановити особливості забезпечення участі осіб під час кримінального провадження на стадії досудового розслідування;

– з'ясувати місце та функціональне призначення запобіжних заходів у системі заходів процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні;

– розкрити процесуальні основи забезпечення участі осіб під час судового розгляду;

– встановити підстави, умови та процесуальний механізм застосування заходів забезпечення участі осіб під час кримінального провадження;

– визначити зміст і допустимі межі обмеження права на свободу та особисту недоторканність під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

– охарактеризувати особливості обрання запобіжних заходів, а також зміни та скасування заходів забезпечення кримінального провадження;

– узагальнити досвід окремих зарубіжних країн щодо забезпечення участі осіб під час кримінального провадження;

– систематизувати правові позиції Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) щодо застосування заходів процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні та сформулювати пропозиції щодо їхнього врахування в кримінальному процесуальному законодавстві й практиці його застосування.

Об'єкт дослідження – суспільні відносини, що виникають у зв'язку із забезпеченням участі осіб у кримінальному провадженні.

Предмет дослідження – процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та виконання визначених завдань застосовано багаторівневу методологію, що поєднує системний, інституційний, функціональний, діяльнісний, аксіологічний, антропоцентричний і міждисциплінарний підходи, а також комплекс загальнонаукових і спеціально-юридичних методів. *Діалектичний метод* використано для дослідження процесуального забезпечення участі осіб у взаємозв'язку з реалізацією процесуальних прав, виконанням процесуальних обов'язків і застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження, виявлення закономірностей розвитку відповідного правового регулювання (розділи 1–5); *історико-правовий* – для розкриття генезису правового регулювання процесуального забезпечення участі осіб та розроблення періодизації його розвитку (підрозділ 1.1); *доктринальний і логіко-семантичний*

– для узагальнення наукових позицій, формулювання поняття процесуального забезпечення участі осіб, визначення його ознак і розмежування із заходами забезпечення кримінального провадження, кримінальним процесуальним примусом і кримінальними процесуальними гарантіями (підрозділи 1.2, 2.1); *системно-структурний і структурно-функціональний* – для встановлення структури досліджуваного інституту, взаємозв'язків і функціонального призначення його складових та формування системи процесуальних засобів забезпечення участі осіб (підрозділи 1.2, 2.1–2.3); *інституційний* – для обґрунтування місця процесуального забезпечення участі осіб у системі кримінального процесуального права, визначення компетенції суб'єктів застосування відповідних засобів і критеріїв відмежування від суміжних кримінальних процесуальних інститутів (підрозділи 1.2, 2.1); *формально-юридичний* – для аналізу положень кримінального процесуального законодавства, виявлення прогалин і неузгодженостей правового регулювання та формулювання пропозицій щодо внесення змін до КПК України (розділи 2–4); *класифікації та функціональний* – для систематизації засобів процесуального забезпечення участі осіб за визначеними критеріями та встановлення призначення кожного з них у механізмі реалізації процесуальних прав і виконання процесуальних обов'язків (підрозділи 2.1–3.3); *моделювання й прогнозування* – для побудови процесуального механізму застосування відповідних засобів, розроблення законодавчих пропозицій та оцінювання можливих наслідків їхнього впровадження (підрозділ 2.2, розділи 3, 4); *компаративістський* – для порівняльного аналізу положень кримінального процесуального законодавства окремих зарубіжних держав, узагальнення позитивного досвіду забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні та визначення можливостей його використання в кримінальному процесуальному законодавстві України та практиці його застосування (підрозділ 5.1); систематизації правових позицій ЄСПЛ щодо забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні (підрозділ 5.2); *соціологічний* – для одержання та узагальнення результатів анкетування респондентів із проблемних питань процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні (розділи 2–4); *статистичний* – для кількісного опрацювання результатів анкетування й офіційних статистичних даних, а також визначення тенденцій застосування процесуальних засобів забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні (розділи 2–4); *документальний аналіз* – для опрацювання міжнародних договорів, актів Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи та Європейського Союзу, офіційних звітів і аналітичних матеріалів із питань забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні (підрозділи 1.2, 5.1, 5.2).

Емпіричну базу дослідження: рішення Конституційного Суду України, Верховного Суду, інших національних судів та ЄСПЛ; результати анкетування 300 респондентів (80 слідчих і 30 дізнавачів Національної поліції України, 40 слідчих і детективів Державного бюро розслідувань, Служби безпеки України,

Національного антикорупційного бюро України та Бюро економічної безпеки України, 50 прокурорів, 40 суддів, 50 адвокатів і 10 працівників апаратів судів), професійна діяльність яких пов'язана зі здійсненням кримінального провадження та забезпеченням участі осіб; інформаційно-аналітичні матеріали Офісу Генерального прокурора, Національної поліції України, Державної судової адміністрації України, Верховного Суду, а також Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи, Організації з безпеки і співробітництва в Європі та Європейського Союзу.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є першим в Україні комплексним монографічним дослідженням, у якому розв'язано наукову проблему формування цілісної теоретико-прикладної концепції процесуальних основ забезпечення участі осіб під час кримінального провадження, визначено правову природу, зміст, систему, функціональне призначення та механізм застосування відповідних процесуальних засобів, а також розроблено пропозиції щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства й практики його застосування в умовах цифровізації, європейської інтеграції та воєнного стану. Найсуттєвішими є такі положення:

вперше:

– сформовано теоретико-прикладну концепцію процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні як самостійного комплексного кримінального процесуального інституту, що об'єднує систему взаємопов`язаних процесуальних засобів, процедур і гарантій, спрямованих на своєчасне інформування особи, забезпечення її прибуття та участі в проведенні процесуальних дій і судовому розгляді, реалізацію процесуальних прав, виконання процесуальних обов`язків і захист від незаконного або необґрунтованого процесуального примусу, з визначенням мети, ознак, структури, функцій і критеріїв відмежування відповідного інституту від заходів забезпечення кримінального провадження, процесуального примусу та кримінальних процесуальних гарантій;

– запропоновано систему засобів процесуального забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні, до якої за функціональним призначенням віднесено: інформаційно-комунікаційні засоби, що охоплюють повідомлення, виклик і вручення процесуальних документів; засоби створення умов для реалізації процесуальних прав, пов'язані з участю захисника, представника, законного представника, перекладача та спеціаліста; примусові засоби забезпечення участі й виконання процесуальних обов'язків, до яких належать привід, накладення грошового стягнення, затримання та запобіжні заходи в частині їхньої спрямованості на участь особи; засоби участі в проведенні процесуальних дій у режимі відеоконференції та дистанційному судовому провадженні; заходи безпеки; додаткові процесуальні гарантії неповнолітніх, осіб, які не володіють або недостатньо володіють державною мовою, та інших

учасників, які, з огляду на вік або стан здоров'я, потребують додаткових гарантій; гарантійний рівень відповідної системи становлять судовий контроль та оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності у випадках і порядку, передбачених КПК України;

– розроблено теоретико-прикладну модель процесуального механізму застосування засобів забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні як послідовності взаємопов'язаних елементів, що охоплює встановлення потреби в забезпеченні участі особи; визначення фактичних і правових підстав застосування відповідного засобу; перевірку можливості досягнення процесуальної мети без обмеження прав або з мінімально потрібним їхнім обмеженням; ухвалення законного, обґрунтованого та вмотивованого процесуального рішення: доведення його змісту до відома особи; виконання рішення; перевірку досягнення визначеної мети; судовий контроль та оскарження у випадках, передбачених КПК України; зміну або припинення застосування відповідного засобу після зміни чи відпадіння його підстав;

– сформовано систему забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану та використання електронних засобів комунікації, яка передбачає розмежування умисного невиконання процесуального обов'язку й об'єктивної неможливості прибуття або участі, спричиненої перебуванням на тимчасово окупованій території України чи території, на якій ведуться бойові дії, евакуацією, перебуванням за межами України, проходженням військової служби, порушенням транспортного сполучення або відсутністю стабільного зв'язку; встановлення єдиних правил виклику й повідомлення із застосуванням електронних засобів комунікації та підтвердження їхнього одержання; незастосування наслідків неприбуття в разі підтвердженого технічного збою; уніфікацію порядку ідентифікації особи, фіксування перебігу процесуальної дії, забезпечення конфіденційного спілкування із захисником і перевірки технічної можливості участі в режимі відеоконференції;

– обґрунтовано систему взаємопов'язаних критеріїв застосування, продовження, зміни та скасування запобіжних заходів, відповідно до якої існування кожного ризику, передбаченого ст. 177 КПК України, має підтверджуватися належними доказами та встановлюватися окремо на момент розгляду відповідного клопотання; покладені на підозрюваного чи обвинуваченого процесуальні обов'язки повинні відповідати конкретно встановленому ризику та бути потрібними для його запобігання; недостатність застосування більш м'якого запобіжного заходу підлягає окремому обґрунтуванню в ухвалі слідчого судді, суду; розмір застави має визначатися з урахуванням обставин кримінального правопорушення, майнового та сімейного стану підозрюваного чи обвинуваченого, інших даних про його особу та ризиків, передбачених ст. 177 КПК України, і не бути завідомо непомірним; продовження строку тримання під вартою допускається лише за умови

доведення того, що заявлений ризик не зменшився або з'явилися нові ризики, які виправдовують подальше тримання особи під вартою, а застосування більш м'якого запобіжного заходу не забезпечить запобігання таким ризикам; під час оцінювання пропорційності обмеження прав особи мають ураховуватися сукупна тривалість, характер та інтенсивність застосованих до неї процесуальних обмежень;

– науково аргументовано до прийняття розробленого проєкту Закону України «*Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо удосконалення процесуальних основ забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні*», положеннями якого запропоновано врегулювати здійснення виклику й повідомлення з використанням електронних засобів комунікації та підтвердження їхнього одержання; конкретизувати вимоги до доведення ризиків, визначення розміру застави, застосування тримання під вартою та мотивування судових рішень; запровадити періодичну перевірку актуальності процесуальних обмежень; удосконалити порядок проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції щодо осіб, до яких застосовано заходи безпеки; розширити можливості оскарження рішень про відмову в застосуванні заходів безпеки, їх зміну чи припинення; деталізувати процесуальний порядок вирішення питання про затримання судді, утримання його під вартою чи арештом;

удосконалено:

– наукові підходи до визначення критеріїв правомірності втручання в право на свободу та особисту недоторканність, відповідно до яких процесуальні заходи, що за характером, тривалістю й інтенсивністю становлять обмеження або позбавлення свободи, мають застосовуватися на підставі та в порядку, встановлених законом, переслідувати визначену кримінальним процесуальним законом мету, бути обґрунтованими конкретними обставинами, потрібними такій меті, супроводжуватися належними процесуальними гарантіями й припинятися після настання відповідних підстав;

– систему кримінальних процесуальних гарантій забезпечення участі осіб через внесення до неї своєчасного роз'яснення процесуальних прав і обов'язків; підтвердження одержання повістки про виклик або повідомлення; забезпечення права на захист і конфіденційного спілкування із захисником; залучення перекладача, законного представника, спеціаліста, а у випадках, передбачених КПК України, – педагога або психолога та лікаря; застосування заходів безпеки; проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції з додержанням вимог щодо ідентифікації особи, якості зв'язку, інформаційної безпеки та фіксування; судового контролю й оскарження у випадках і порядку, передбачених КПК України;

– кримінальні процесуальні положення щодо забезпечення участі осіб під час досудового розслідування в частині запровадження індивідуального оцінювання потреб неповнолітніх та інших учасників, які потребують

додаткових процесуальних гарантій; конкретизації вимог до компетентності перекладача та спеціаліста й обставин, що вилучають їх участь; диференціації порядку виклику й участі осіб, які перебувають за межами України, на тимчасово окупованій території України або території, на якій ведуться бойові дії; установлення додаткових гарантій під час проведення допиту та впізнання в режимі відеоконференції;

– теоретико-прикладні положення щодо забезпечення участі осіб під час судового розгляду в умовах воєнного стану, які передбачають забезпечення безпосередньої участі обвинуваченого, а за наявності встановлених ст. 336 КПК України підстав – здійснення дистанційного судового провадження на підставі вмотивованої ухвали суду; належну ідентифікацію учасника; можливість чути й бачити перебіг судового провадження та реалізовувати процесуальні права; конфіденційне спілкування із захисником; належну якість зв'язку, інформаційну безпеку та повне фіксування судового засідання;

– теоретичні положення щодо кримінального провадження стосовно окремої категорії осіб через призначення додаткових гарантій, передбачених главою 37 КПК України; розмежування компетенції Вищої ради правосуддя та слідчого судді під час вирішення питання про затримання судді, утримання його під вартою чи арештом; узгодження послідовності відповідних процедур; конкретизації процесуальних наслідків затримання судді під час або відразу після вчинення тяжкого чи особливо тяжкого злочину, а також способу та строку інформування органів і службових осіб, визначених ст. 483 КПК України;

– наукові підходи до імплементації досвіду зарубіжних країн щодо виклику й повідомлення осіб, які перебувають за межами держави; електронної комунікації та ідентифікації; проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції; залучення перекладача та спеціаліста; забезпечення участі малолітніх і неповнолітніх осіб; застосування заходів безпеки та здійснення судового контролю за обмеженням прав особи;

дістали подальшого розвитку:

– періодизація правового регулювання забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні за рахунок виокремлення п'яти етапів: становлення звичаєвих форм забезпечення участі осіб у судочинстві (IX – перша половина XVI ст.); формування нормативних засад забезпечення участі (друга половина XVI ст. – 1864 р.); інституціоналізація відповідних процесуальних засобів (1864–1991 рр.); гуманізація та європеїзація кримінального процесуального законодавства (1991–2012 рр.); комплексний розвиток кримінальних процесуальних гарантій в умовах цифровізації та воєнного стану (з 2012 р. дотепер);

– структурно-функціональний підхід щодо підстав, умов і процесуального порядку застосування засобів забезпечення участі осіб через розмежування юридичних і фактичних підстав; виокремлення загальних умов застосування заходів забезпечення кримінального провадження, визначених ст. 132 КПК

України, та спеціальних підстав і умов, установлених для конкретного заходу; визначення послідовності ухвалення, виконання, перегляду та припинення дії відповідного рішення;

– теоретичні положення щодо динамічного характеру застосування заходів забезпечення кримінального провадження, відповідно до яких продовження строку дії, зміна або скасування заходу потребують перевірки збереження його юридичних і фактичних підстав, досягнення процесуальної мети, зміни обставин і можливості застосування менш обмежувального заходу, а продовження строку тримання під вартою – встановлення обставин, передбачених ч. 3 ст. 199 КПК України;

– наукове розуміння судового контролю за застосуванням заходів забезпечення кримінального провадження під час досудового розслідування як кримінальної процесуальної гарантії, зміст якої полягає в неупередженій перевірці слідчим суддею доводів клопотання й наданих сторонами доказів щодо наявності підстав для застосування відповідного заходу, потребі в обмеженні прав особи, а під час вирішення питання про запобіжний захід – також обґрунтованості підозри, існування ризиків, передбачених ст. 177 КПК України, та недостатності застосування більш м'якого запобіжного заходу;

– процесуальний алгоритм затримання особи з моменту, визначеного ст. 209 КПК України, за рахунок встановлення й фіксації часу та місця фактичного обмеження свободи пересування, доставлення затриманої особи до органу досудового розслідування, складання протоколу затримання відповідно до ст. 208 КПК України, повідомлення осіб та органу, уповноваженого законом на надання безоплатної правничої допомоги, у порядку, встановленому ст. 213 КПК України, усіх переміщень затриманої особи, а також надання їй у разі потреби належної медичної допомоги та виконання інших обов'язків, передбачених ст. 212 КПК України;

– рекомендації щодо врахування практики ЄСПЛ, відповідно до яких застосування правової позиції Суду потребує з'ясування її змісту та зіставлення юридично значущих обставин відповідної справи з обставинами кримінального провадження, що унеможливлює формальне цитування або механічне перенесення висновків ЄСПЛ, а судове рішення про застосування чи продовження запобіжного заходу має містити мотивовані висновки щодо обґрунтованості підозри, існування кожного заявленого ризику, недостатності застосування більш м'якого запобіжного заходу, відповідності покладених процесуальних обов'язків установленим ризикам, співмірності розміру застави, а в разі продовження строку тримання під вартою – також щодо того, що заявлений ризик не зменшився або з'явилися нові ризики, які виправдовують подальше тримання особи під вартою.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що обґрунтовані в дисертації положення впроваджені й можуть бути використані в:

– *науково-дослідній роботі* – для подальшого дослідження теоретичних і прикладних проблем процесуального забезпечення участі осіб під час кримінального провадження (акти впровадження Державного податкового університету від 19 травня 2026 року та Національної академії внутрішніх справ від 17 грудня 2024 року);

– *законотворчій діяльності* – під час підготовки пропозицій щодо внесення змін і доповнень до кримінального процесуального законодавства України в частині вдосконалення порядку виклику та повідомлення учасників кримінального провадження, забезпечення їхнього прибуття, проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції, здійснення дистанційного судового провадження, застосування заходів забезпечення кримінального провадження, а також гарантування прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження (довідка Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності від 29 квітня 2026 р. № 147д9/9-06);

– *практичній діяльності* – як науково обґрунтовані рекомендації для слідчих, дізнавачів, прокурорів, слідчих суддів, суддів та адвокатів, а також під час проведення занять із професійної підготовки та підвищення кваліфікації слідчих, дізнавачів і прокурорів (довідка Адвокатського об'єднання «ЮС ФОРТІС» від 25 березня 2026 року № 25/03-6);

– *освітньому процесі* – під час підготовки навчальних і навчально-методичних матеріалів, проведення лекційних, семінарських і практичних занять зі здобувачами вищої освіти денної та заочної форм навчання з навчальних дисциплін «Кримінальний процес», «Організація досудового розслідування» (акти впровадження Державного податкового університету від 19 березня 2026 року та Національної академії внутрішніх справ від 17 грудня 2024 року).

Особистий внесок здобувача. Дисертація є самостійною, завершеною науковою працею. Сформульовані в ній положення, узагальнення, висновки, рекомендації та пропозиції обґрунтовано на підставі самостійно проведених досліджень.

У науковій статті «Rights and freedoms during covert investigations: Balance between security and personal freedoms», опублікованій спільно з О. Бабіковим, В. Назаровим, О. Косіловою та В. Божиком, здобувачем визначено процесуальні гарантії додержання прав особи під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

У науковій статті «Legal aspects and state regulation of the use of artificial intelligence», опублікованій спільно з В. Щирською, І. Арістовою, Р. Овчаренком та Д. Грицишеном, – обґрунтовано правові межі використання штучного інтелекту й гарантії захисту прав особи.

У науковій статті «Legal and Cultural Foundations for Improving Criminal Liability for Wartime Collaboration in Ukraine», опублікованій спільно з О. Книженко, С. Книженко, Н. Крайник та А. Шарандаком, – розкрито

процесуальні аспекти притягнення особи до кримінальної відповідальності за колаборацію діяльність.

У науковій статті «Reforming Ukraine's Pre-Trial Custody Measures: An International Law Perspective», опублікованій спільно з Г. Собко, О. Пушкарем, В. Бутинським та Ю. Швецем, – досліджено підстави й процесуальні гарантії застосування тримання під вартою.

У науковій статті «Challenges in classifying violent military offenses», опублікованій спільно з Г. Собко, В. Щирською, К. Ізотенко та Ю. Пономаренко, – визначено значення належного фіксування обставин учинення військових кримінальних правопорушень.

У науковій статті «Synergy of international standards of law enforcement and justice: challenges of integration into the legal order of Ukraine», опублікованій спільно з В. Гавриленком, С. Куликом, Д. Говоруном та Ю. Гуменюк, – обґрунтовано напрями врахування міжнародних стандартів у кримінальному процесуальному законодавстві України.

У науковій статті «Persons Who Commit Military Property Theft: The Case of Ukraine», опублікованій спільно з Г. Собко, Г. Резніченко, Р. Мукоїдою та А. Падалкою, – розкрито процесуальні особливості встановлення обставин кримінальних правопорушень проти військового майна.

У науковій статті «Image-Based Digital Face Identification Technologies: Criminal Law Aspect», опублікованій спільно із С. Лиховою, А. Падалкою, Ю. Нізовцевим та А. Лисеюком, – визначено правові засади використання технологій ідентифікації особи за зображенням.

У науковій статті «Countering fake information as a guarantee of state information security», опублікованій спільно з О. Семенюком, О. Уфімцевою, Ю. Ірхою та С. Сусліним, – досліджено процесуальні засоби виявлення та документування поширення недостовірної інформації.

У науковій статті «Prospects for State and Individual Responsibility in Cases of Aggression in the Context of Russia's Armed Aggression Against Ukraine», опублікованій спільно з В. Шатілом, С. Харитоновим, В. Ковбасою та А. Лисеюком, – розкрито процесуальні механізми притягнення осіб до відповідальності за злочин агресії.

У науковій статті «Editorial. Protection of national security in information and cyberspace», підготовленій спільно з Фернандесом-Осоріо Андресом Едуардо, автором особисто обґрунтовано актуальність проблематики захисту національної безпеки в інформаційному та кіберпросторі, визначено основні сучасні загрози в цій сфері та окреслено пріоритетні напрями забезпечення інформаційної та кібербезпеки держави.

У науковій статті «Historical and Legal Formation of Coercive Measures in the Criminal Proceedings in Ukraine», опублікованій спільно з В. В. Топчієм, здобувачем розроблено періодизацію становлення заходів процесуального примусу.

У науковій статті «Criminological and Criminal Signs of Mental Violence in Crimes against Public Security under the Criminal Law of Ukraine», опублікованій спільно з Г. Собко, Д. Лозою, В. Фірманом та Р. Щокіним, – визначено особливості встановлення й доказування обставин застосування психічного насильства.

У науковій статті «Procedural provision of witness participation in criminal proceedings of Ukraine: Challenges of the present», опублікованій спільно з В. Топчієм, О. Одерієм, Н. Топчій, С. Задерейко, Г. Бершовим та Я. Конюшенко, – визначено систему процесуальних засобів забезпечення участі свідка.

У науковій статті «Правове забезпечення протидії економічному тероризму», опублікованій спільно з А. М. Падалкою та Б. Д. Леоновим, – досліджено процесуальні засоби виявлення, документування та розслідування відповідних кримінальних правопорушень.

У науковій статті «Методологічні засади забезпечення участі осіб під час кримінального провадження», опублікованій спільно з В. В. Топчієм, – сформульовано поняття й ознаки процесуального забезпечення участі осіб та методологічні засади його дослідження.

У тезах доповіді «Побудова ефективної системи національної безпеки України як передумова євроінтеграції», опублікованих спільно з Ю. Є. Муравською, – визначено роль органів досудового розслідування у відповідних інтеграційних процесах.

У навчальному посібнику «Економічна безпека держави: криміналістичне забезпечення», підготовленому спільно з А. М. Падалкою, В. В. Топчієм, В. А. Шкелебей та іншими авторами, здобувачем розроблено положення щодо використання спеціальних знань під час розслідування кримінальних правопорушень.

Ідеї та розробки, що належать співавторам, разом з якими були опубліковані наукові статті, в дисертації не використовувалися. Для аргументації окремих положень дисертації використовувалися наукові праці інших учених, на які зроблено посилання.

Апробація результатів дисертації. Основні положення дисертації обговорювалися на кафедрі кримінального права та процесу Державного податкового університету. Результати дослідження були оприлюднені на 15 науково-практичних конференціях, круглих столах, конгресах, зокрема: «Проблеми забезпечення прав і свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану» (м. Ірпінь, 15 травня 2024 р.); «Реформування кримінального провадження в Україні: кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти» (м. Ірпінь, 19 травня 2023 р.); «Фінансова політика: теоретичні і практичні аспекти юридичної науки» (м. Ірпінь, 6 квітня 2023 р.); «Сучасний стан кримінально-правового забезпечення в Україні» (м. Ірпінь, 31 березня 2023 р.); «Актуальні питання теорії та практики в галузі права, освіти, соціально-гуманітарних та поведінкових наук в умовах воєнного стану» (м. Чернігів, 25–26

квітня 2023 р.); «Актуальні питання та перспективи розвитку кримінального права, кримінології та судочинства» (м. Київ, 12 травня 2023 р.); «Фінанси, економіка vs війна» (м. Ірпінь, 27 квітня 2022 р.); «Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права» (м. Одеса, 25 лютого 2022 р.); «II Міжнародний податковий конгрес» (м. Ірпінь, 26 листопада 2021 р.); «Кримінальне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку» (м. Київ, 28 травня 2021 р.); «Актуальні проблеми національної правової реформи» (м. Київ, 21 травня 2021 р.); «Судово-експертна діяльність в Службі безпеки України: актуальні питання теорії та практики» (м. Київ, 31 березня 2021 року); «Пріоритети зміцнення безпеки держави та підвищення ефективності правоохоронної діяльності: національні та міжнародні контексти» (м. Тернопіль, 6 травня 2022 р.); «Оцінка та відшкодування шкоди, заподіяної веденням агресивної війни російською федерацією проти України» (м. Київ, 19 серпня 2022 р.); «СБУ в умовах війни в Україні: сучасні реалії та інноваційні стратегії забезпечення національної безпеки» (м. Київ, 4–5 липня 2024 р.).

Публікації. Основні наукові результати дисертації викладені в 44 наукових публікаціях, серед яких 11 статей, опублікованих у наукових фахових виданнях України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України, 13 публікацій у наукових виданнях Web of Science, Scopus, 4 публікації в міжнародних наукових виданнях, 15 тез доповідей, опублікованих у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій, круглих столів, конгресів, та 1 публікація, яка додаткового відображає наукові результати дисертації.

Структура та обсяг дисертації. Робота складається із переліку умовних позначень, вступу, п'яти розділів, що містять чотирнадцять підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 546 сторінок, з них основний текст – 469 сторінок, список використаних джерел – 44 сторінки (391 найменування) та 8 додатків на 33 сторінках.

Повнота викладення матеріалів дисертації в публікаціях.

статті в закордонних виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus:

1. Babikov O., Svintsytskyi A., Nazarov V., Kosilova O., Bozhyk V. Rights and freedoms during covert investigations: Balance between security and personal freedoms. *International Journal of Police Science & Management.* 2025. Vol. 27, Issue 1. P. 43–55. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/85199779450?origin=resultslist

2. Shchyrska V., Aristova I., Ovcharenko R., Grytsyshen D., Svintsytskyi A. *Legal aspects and state regulation of the use of artificial intelligence. Journal of Sustainable Competitive Intelligence.* 2025. Vol. 15. P. 1–21. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/105024190869?origin=resultslist#tab=im

pact

3. Knyzhenko O., Knyzhenko S., Krainyk H., Sharandak A., Svintsytskyi A. *Legal and Cultural Foundations for Improving Criminal Liability for Wartime Collaboration in Ukraine. Udayana Journal of Law and Culture.* 2025. Vol. 9, Issue 2. P. 240–265. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/105012949682?origin=resultslist

4. Sobko G., Svintsytskyi A., Pushkar O., Butynskyi V., Shvets Yu. *Reforming Ukraine's Pre-Trial Custody Measures: An International Law Perspective. Khazanah Hukum. 2025. Vol. 7, № 1. P. 17–37.* URL : https://www.scopus.com/pages/publications/105003174358?origin=resultslist#tab=impact

5. Sobko G., Shchyrska V., Izotenko K., Svintsytskyi A., Ponomarenko Yu. *Challenges in classifying violent military offenses. Nuova Antologia Militare.* 2025. Vol. 6. P. 43–66. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/105019798718?origin=resultslist

6. Gavrylenko V., Kulyk S., Svintsytskyi A., Govorun D., Gumeniuk Iu. Synergy of international standards of law enforcement and justice: challenges of integration into the legal order of Ukraine. *Archivio Giuridico Filippo Serafini.* 2025. Vol. 157, Issue 3. P. 663–686. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/105027898189?origin=resultslist

7. Sobko G., Reznichenko H., Mukoida R., Svintsytskyi A., Padalka A. Persons Who Commit Military Property Theft: The Case of Ukraine. *International Journal of Legal Information.* 2024. Vol. 52, Issue 1. P. 39–54. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/85214095965?origin=resultslist

8. Lykhova S., Svintsytskyi A., Padalka A., Nizovtsev Yu., Lyseiuk A. Image-Based Digital Face Identification Technologies: Criminal Law Aspect. *Revista de Direito, Estado e Telecommunicacoes.* 2023. Vol. 15, Issue 2. P. 81–98. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/85174898903?origin=resultslist

9. Svintsytskyi A., Semeniuk O., Ufimtseva O., Irkha Yu., Suslin S. Countering fake information as a guarantee of state information security. *Security Journal.* 2023. Vol. 36, Issue 3. P. 427–442. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/85135018302?origin=resultslist ; https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000830345000001

10. Shatilo V., Kharytonov S., Kovbasa V., Svintsytskyi A., Lyseiuk A. Prospects for State and Individual Responsibility in Cases of Aggression in the Context of Russia's Armed Aggression Against Ukraine. *International Criminal Law Review.* 2023. Vol. 23, Issue 4. P. 626–641. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/ 85166135224?origin=resultslist ; https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:001108047600003

11. Svintsytskyi A. *The system of cybersecurity bodies in Ukraine. Revista Cientifica General Jose Maria Cordova.* 2022. Vol. 20, Issue 38. P. 287–305. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/85134239382?origin=resultslist

12. Svintsytskyi A., Fernandez-Osorio Andres Eduardo. Editorial. Protection of national security in information and cyberspace. *Revista Cientifica General Jose Maria Cordova.* 2022. Vol. 20, Issue 38. P. 243–244. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/85134390979?origin=resultslist

13. Sopilko I., Svintsytskyi A., Krasovska Ye., Padalka A., Lyseiuk A. *Information wars as a threat to the information security of Ukraine. Conflict Resolution Quarterly.* 2022. Vol. 39, Issue 3. P. 333–347. URL : https://www.scopus.com/pages/publications/ 85119839846?origin=resultslist ; https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000722643400001

статті в наукових періодичних виданнях інших держав:

1. Свінцицький А. В. До питання визначення дефініції «процесуальне забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні». *Knowledge, Education, Law, Management.* 2021. № 7 (43), vol. 2. С. 134–139. URL : https://kelmczasopisma.com/ua/viewpdf/7597

2. Vasyl Topchiy, Andriy Svintsytskiy. Historical and Legal Formation of Coersive Measures in the Criminal Proceedings in Ukraine. *Journal of International Legal Communication.* 2022. № 5 (2). P. 95–107. URL : https://jilc.e-science.space/wp-content/uploads/2022/09/JILC-2022-5-2-095-107-Topchiy.pdf

3. Svintsytskyi A., Sobko G., Loza D., Firman V., Shchokin R. Criminological and Criminal Signs of Mental Violence in Crimes against Public Security under the Criminal Law of Ukraine. *Pakistan Journal of Criminology.* 2022. Vol. 14, Issue 4. P. 69–88. URL : https://pjcriminology.com/publications/criminological-and-criminal-signs-of-mental-violence-in-crimes-against-public-security-under-the-criminal-law-of-ukraine

4. Svintsytskiy A., Topchiy V., Oderii O., Topchiy N., Zadereiko S., Bershov H., Koniushenko Ya. Procedural provision of witness participation in criminal proceedings of Ukraine. *Challenges of the present. Journal of Legal, Ethical and Regulatory Issues.* 2022. Vol. 25, Issue: 4S. URL : https://www.abacademies.org/articles/procedural-provision-of-witness-participation-in-criminal-proceedings-of-ukraine-challenges-of-the-present.pdf

статті в наукових виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України:

1. Свінцицький А. В. Генеза законодавства щодо забезпечення участі осіб під час кримінального провадження. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2021. № 10. С. 545–547. URL : https://www.lsej.org.ua/10_2021/144.pdf

2. Свінцицький А. В. Порівняльний аналіз законодавства зарубіжний країн щодо інституту безпеки учасників кримінального провадження. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція.* 2021. Випуск 52. С. 94–97. URL : https://vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc52/23.pdf

3. Свінцицький А. В., Падалка А. М., Леонов Б. Д. Правове забезпечення протидії економічному тероризму. *Ірпінський юридичний часопис*. 2021. № 2 (6). С. 153–162. URL : https://nbuv.gov.ua/UJRN/irpurpr_2021_2_22

4. Свінцицький А. В. Вплив євроінтеграційних процесів на інститут примусових заходів у кримінальному провадженні. *Ампаро*. 2022. Спецвипуск. Том 2. С. 88–93. URL : https://law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-spec-2-2022/13.pdf

5. Svintsytskyi A. V. European standards of the institute of safety of participants in criminal proceedings. *Нове українське право*. 2022. Вип. 6, том 2. С. 142–147. URL : https://newukrainianlaw.in.ua/index.php/journal/article/view/407/361

6. Топчій В. В., Свінцицький А. В. Методологічні засади забезпечення участі осіб під час кримінального провадження. *Ірпінський юридичний часопис*. 2022. Вип. 2 (9). С. 204–213. URL : https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/ view/75/74

7. Свінцицький А. В. Забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану: прикладні аспекти. *Ірпінський юридичний часопис*. 2023. Вип. 2 (11). С. 141–149. URL : https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/ view/104/103

8. Svintsytskyi A. V. Institute for the safety of participants in criminal proceedings in international law. *Ірпінський юридичний часопис*. 2023. Вип. 3 (12). С. 276–283. URL : https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/129/128

9. Свінцицький А. В. Зарубіжний досвід забезпечення процесуальних гарантій захисту прав і законних інтересів особи під час кримінального провадження. *Ірпінський юридичний часопис*. 2024. Вип. 4 (17). С. 260–267. URL : https://ojs.dpu.edu.ua/index.php/irplegchr/article/view/287/298

10. Свінцицький А. В. Удосконалення законодавчої бази у сфері забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні: міжнародний досвід. *Юридичний вісник*. 2023. Вип. 1. С. 124–134. URL : https://yurvisnyk.in.ua/v1_2023/16.pdf

11. Свінцицький А. В. Порівняльний аналіз правового статусу експерта, спеціаліста та фахівця в галузі права, як суб'єктів кримінального процесу. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки»*. 2023. Том 34 (73), № 5. С. 80–86. URL : https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/5_2023/14.pdf

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Свінцицький А. В. Захист прав і свобод особи під час кримінального провадження: зарубіжний досвід. *Проблеми забезпечення прав і свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану* : матеріали Всеукраїнського круглого столу, м. Ірпінь, 15 травня 2024 р. Ірпінь : Державний податковий університет. 2024. С. 90–93.

2. Свінцицький А. В. Законодавче забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні в умовах воєнного стану. *Реформування*

кримінального провадження в Україні: кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті професорів В. П. Бахіна, В. К. Лисиченка, І. Я. Фрідмана, м. Ірпінь, 19 травня 2023 р. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. С. 104–107.

3. Свінцицький А. В. Досвід ФРН щодо забезпечення участі осіб під час кримінального провадження. *Фінансова політика: теоретичні і практичні аспекти юридичної науки* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 6 квітня 2023 р. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. С. 319–322.

4. Свінцицький А. В. Забезпечення участі осіб у кримінальному провадженні: євроінтеграційний вимір. *Сучасний стан кримінально-правового забезпечення в Україні* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Ірпінь, 31 березня 2023 р. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. С. 420–423.

5. Свінцицький А. В. Зміна запобіжних заходів під час воєнного стану: деякі особливості. *Актуальні питання теорії та практики в галузі права, освіти, соціально-гуманітарних та поведінкових наук в умовах воєнного стану* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Чернігів, 25–26 квітня 2023 р. Чернігів : Академія Державної пенітенціарної служби, 2023. С. 317–319.

6. Свінцицький А. В. Безпека учасників кримінального провадження у світлі зарубіжних стандартів. *Актуальні питання та перспективи розвитку кримінального права, кримінології та судочинства* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 275-річниці з дня народження Джеремі Бентама, м. Київ, 12 травня 2023 р. Київ : ДУІТ, 2023. С. 57–61.

7. Свінцицький А. Скасування запобіжних заходів підозрюваному чи обвинуваченому у випадку військової мобілізації в Україні. *Фінанси, економіка vs війна* : збірник тез Міжнародного конгресу, м. Ірпінь, 27 квітня 2022 р. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. С. 783–786.

8. Свінцицький А. Процесуальне забезпечення неповнолітніх осіб під час кримінального провадження. *Вплив інтеграційних тенденцій на розвиток національного права* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 25 лютого 2022 р. Одеса : ОДУВС, 2022. С. 168–169.

9. Свінцицький А. В. Судово-експертне забезпечення Служби безпеки України. Збірник матеріалів II Міжнародного податкового конгресу, м. Ірпінь, 26 листопада 2021 р. Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. С. 779–783.

10. Свінцицький А. В. Тримання під вартою як винятковий захід забезпечення участі підозрюваного в досудовому розслідуванні. *Кримінальне судочинство: сучасний стан та перспективи розвитку* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 28 травня 2021 р. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 223–226.

11. Свінцицький А. В. Процесуальне забезпечення участі свідка у кримінальному провадженні. *Актуальні проблеми національної правової реформи* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції до Дня науки, м. Київ,

21 травня 2021 р. Київ : Академія адвокатури України, 2021. С. 211–214.

12. Свінцицький А. В. Організаційно-управлінське забезпечення судово-експертної діяльності в системі СБ України: теоретико-правові аспекти. *Судово-експертна діяльність в Службі безпеки України: актуальні питання теорії та практики* : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 31 березня 2021 року. Київ : ІСТЕ СБУ, 2021. С. 63–69.

13. Свінцицький А. В., Муравська Ю. Є. Побудова ефективної системи національної безпеки України як передумова євроінтеграції. *Пріоритети зміцнення безпеки держави та підвищення ефективності правоохоронної діяльності: національні та міжнародні контексти* : збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Тернопіль, 6 травня 2022 р. Тернопіль : Західноукраїнський національний університет. С. 89–94.

14. Свінцицький А. В. Використання спеціальних знань при розслідуванні кримінальних правопорушень, пов'язаних з доведенням до банкрутства. *Оцінка та відшкодування шкоди, заподіяної веденням агресивної війни російською федерацією проти України* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 19 серп. 2022 р. / М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана та ін. Київ : КНЕУ, 2022. С. 139–143.

15. Свінцицький А. В. Основні напрями діяльності суб'єктів судово-експертної діяльності з інтеграції до європейського судово-експертного простору. *СБУ в умовах війни в Україні: сучасні реалії та інноваційні стратегії забезпечення національної безпеки* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 4–5 липня 2024 р. Київ : Алерта, 2024. С. 48–49.

Інші публікації, які додатково відображають наукові результати дисертації:

1. Економічна безпека держави: криміналістичне забезпечення : навчальний посібник / В. В. Топчій, Т. П. Яцик, В. А. Шкелебей, А. В. Свінцицький, А. М. Падалка, В. В. Топчій ; за заг. ред. В. В. Топчія ; Університет державної фіскальної служби України та ін. Київ : 7БЦ, 2021. 537 с. URL : https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8ce21b8a-aabe-4cf7-be6f-8153240bee61/content

Характеристика особистості здобувача Свінцицький Андрій Вікторович, 1983 року народження.

У 2007 році закінчив Національну юридичну академію України імені Ярослава Мудрого за спеціальністю «Правознавство» та здобув кваліфікацію юриста, у 2023 році закінчив Державний податковий університет за напрямком підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань «Управління та адміністрування» спеціальності «Облік і оподаткування», у 2023 році закінчив Державний податковий університет за напрямком підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня, галузі знань «Міжнародні відносини», спеціальності «Міжнародні економічні відносини».

3 січня 2024 року по теперішній час - виконуючий обов'язки директора Науково-дослідного центру незалежних судових експертиз Міністерства юстиції України.

Кандидат юридичних наук з 2021 року. Дисертацію захищено на тему: «Процесуальні засади забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні», за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність в Університеті державної фіскальної служби України, м. Ірпінь.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана державною мовою, стиль викладення – науковий. Отримані результати дослідження: наукові положення, висновки і рекомендації викладені стисло, точно, ясно та просто, що забезпечує легкість і доступність їх сприйняття.

Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту «Процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики» є напрямом, який віднесено до спеціальності 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право.

Відповідність дисертації нормативно встановленим вимогам та можливість подання їх до захисту. Дисертація відповідає п.п. 7, 8 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197, та може бути рекомендована до попереднього розгляду та захисту в спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

У результаті експертизи дисертації Свінцицького Андрія Вікторовича та повноти публікації основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок щодо дисертації Свінцицького Андрія Вікторовича на тему: «Процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Свінцицького Андрія Вікторовича відповідає спеціальності 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність та вимогам пп. 7, 8 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

3. Рекомендувати подану дисертацію Свінцицького Андрія Вікторовича на тему: «Процесуальні основи забезпечення участі осіб під час кримінального провадження: проблеми теорії і практики» на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність до попереднього розгляду у спеціалізованій вченій раді відповідного профілю.

Результати голосування присутніх на засіданні докторів та кандидатів наук за профілем поданої на розгляд дисертації: за – 33; проти – немає; таких, що утримались – немає.

Рецензент –
професор кафедри кримінального права та процесу
Державного податкового університету,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України **Олександр КОЛБ**

Рецензент –
проректор з навчально-виховної роботи
та професійного розвитку
Державного податкового університету,
доктор юридичних наук, доцент **Дарія ВІТЮК**

Рецензент –
професор кафедри правничої лінгвістики
Державного податкового університету,
доктор юридичних наук, доцент **Олеся БОДУНОВА**